

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÇANAKKALE İL ÖZEL İDARESİ

GESTAŞ

2016 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	4
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	5
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	5
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	13
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	14
8.	EKLER.....	25

KISALTMALAR

BDY : Bağımsız Denetim Yönetmeliği

GESTAŞ : Deniz Ulaşım Turizm Ticaret Anonim Şirketi

TTK : Türk Ticaret Kanunu

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Pay Sahipleri Tablosu	2
Tablo 2: 2011 - 2016 Yılları Gelir Gider Tablosu	2
Tablo 3: Gemi /Tekne Kira Bedellerine Ait Kdv Tablosu	11
Tablo 4: Müdür Atamalarına İlişkin Tablo	23

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Mali Yapı:

GESTAŞ Deniz Ulaşım Turizm Ticaret Anonim Şirketi (GESTAŞ)'nin 01 Ocak-31 Aralık tarihleri arası bir hesap döneminde üretmesi gereken mali tabloları 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 68 inci maddesinde belirtilmektedir. Buna göre şirketin yıl sonu mali tabloları (ki kanunda bu tablolar finansal tablolar olarak adlandırılmıştır) bilanço ve gelir tablosudur.

68 inci maddede tacirin ticari faaliyetinin başında ve her faaliyet döneminin sonunda, varlık ve borçlarının tutarlarının ilişkisini gösteren finansal tabloyu (sırasıyla açılış bilançosunu ve yıllık bilanço) çıkarmak zorunda olduğu, açılış bilançosunda, yılsonu finansal tablolarının, yılsonu bilançosuna ilişkin hükümlerinin uygulanacağı, yine tacirin gelir tablosunu hazırlayacağı, bilanço ile gelir tablosunun yıl sonu finansal tablolarını oluşturduğu, 514 üncü madde ile Türkiye Muhasebe Standartlarının bu konudaki hükümlerinin saklı bulunduğu hükümlerine yer verilmiştir.

514 üncü maddesinde ise yönetim kurulunun, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlayacağı ve genel kurula sunacağı belirtilmektedir.

Şirketin sermayesi 25.500.000,00 TL (yirmibeşmilyonbeşyüzbin Türk Lirası) değerindedir. Bu sermaye, her biri 1,00 TL (Bir Türk Lirası) değerinde, 25.500.000 (Yirmibeşmilyonbeşyüzbin) paya ayrılmıştır. Şirketin sermayesi tamamen ödenmiştir. Pay senetleri "A" ve "B" grubu olarak ikiye ayrılmıştır. "A" grubu pay senetleri 500.000 (Beşyüzbin) adet, "B" grubu pay senetleri 25.000.000 (Yirmibeşmilyon) adettir. "A" ve "B" grubu pay senetlerinin tamamı nama yazılı olup, bir veya birden fazla payı temsil eden kúpürler halinde basılabilir. Sermayenin tamamı ödenmeden, hamiline yazılı hisse senedi çıkarılamaz.

Tablo 1: Pay Sahipleri Tablosu

Pay Sahiplerinin Adı, Soyadı / Ünvanı	Grubu	Türü	Pay Adedi	Pay Tutarı (TL)
Çanakkale İl Özel İdaresi	B	Nama	25.000.000	25.000.000,00
Çanakkale İl Özel İdaresi	A	Nama	467.150	467.150,00
Çanakkale Belediye Başkanlığı	A	Nama	22.500	22.500,00
Çanakkale Ticaret ve Sanayi Odası	A	Nama	10.000	10.000,00
Ayvacık Belediye Başkanlığı	A	Nama	250	250,00
S.S. Süleyman Köyü Kalkınma Kooperatifi	A	Nama	100	100,00
TOPLAM			25.500.000	25.500.000,00

“B” grubu payların Yönetim Kurulu üyelerinin seçiminde aday gösterme hususunda imtiyaz hakkı vardır.

GESTAŞ 2016 yılında Onsekiz Mart Üniversitesi bünyesinde oluşturulan Tekno kente 2680 adet ve 2.680.000,00 TL değerindeki hissesiyle % 54 oranında ortak olmuştur.

Şirketin kanunda belirtilen 2016 yılı finansal tablolarını süresi içinde hazırladığı anlaşılmıştır.

Tablo 2: 2011 - 2016 Yılları Gelir Gider Tablosu

	TOPLAM GELİR (TL)	FAALİYET GİDERİ (TL)	FAALİYET KARI (TL)	GENEL GİDERLER (TL)	VERGİ ÖNCESİ KAR (TL)
2016	106.397.699,67	90.372.804,28	19.266.816,67	12.547.783,84	6.860.429,19
2015	106.350.462,05	87.960.174,13	18.390.287,92	13.782.046,49	4.608.241,43
2014	83.466.440,02	76.113.920,63	7.352.519,39	6.615.193,67	737.325,72
2013	79.713.275,28	74.276.786,26	5.436.489,02	4.795.664,46	640.824,56
2012	70.303.452,38	65.850.355,04	4.453.097,34	4.235.167,17	217.930,17
2011	57.900.374,52	55.864.676,61	2.035.697,91	6.974.360,02	- 4.938.662,11

Şirketin 2016 yılı bilançosuna göre varlıkları toplamı 63.105.763,76 TL olup bunun 29.236.393,01 TL'si Duran Varlıklar, 33.869.370,75 TL'si ise Dönen Varlıklar oluşturmaktadır. Kaynakları toplamı 63.105.763,76 TL olup bunun 12.745.186,98 lirasını Kısa Vadeli Borçlar, 8.499.609,76 lirasını Uzun Vadeli Borçlar ve 41.860.967,02 lirasını da Özkaynaklar oluşturmaktadır. Şirket, Gelir Tablosuna göre 2016 yılında 6.357.782,27 TL net Dönem Karı elde etmiştir.

Muhasebe Sistemi

GESTAŞ, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa tabidir. Muhasebesi, finansal tabloları, tutmak zorunda olduğu defter ve cetveller ile şirketin mali denetimi bu kanun hükümlerine göre belirlenmektedir.

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 64 üncü maddesine göre aşağıdaki ticari defterleri tutmaktadır.

1. Yevmiye Defteri
2. Defteri Kebir
3. Envanter Defteri
4. Pay Defteri
5. Yönetim Kurulu Karar defteri
6. Genel Kurul Toplantı ve Müzakere defteri

Şirketin muhasebesi ve finansal tabloları Tekdüzen Hesap Planına göre düzenlenmektedir. Şirket, muhasebe programı olarak 01.01.2008 tarihinden itibaren Logo Tiger Plus programı kullanmaktadır. Yevmiye ve Defter-i Kebir defterleri 01.01.2015 tarihinden itibaren e-defter olarak tutulmaktadır. Bu defterlerin onaysız çıktıları sistemden Excel veya PDF formatında alınabilmektedir.

KDV beyannamesi, muhtasar beyannamesi, gelir tablosu, bilanço, BA/BS formunun programdan otomatik olarak alınması mümkün olsa da, manüel olarak mizan alınmakta gerekli kontroller yapıldıktan sonra İnternet vergi dairesine manüel olarak gönderilmektedir. Gelir ve giderler söz konusu bilgisayar programı üzerinden takip edilmektedir.

Şirketin alım ve satımları ve diğer muhasebe işlemleri "Detaylı Fiş Listesi"

düzenlenerek kaydedilmektedir. Bu işlemlere ilişkin kanıtlayıcı belgelere Tarih sırasına göre arşiv edilmektedir. Detaylı Fiş Lisesinde Hesap Kodu, Hesap Adı, Açıklama, Borç ve Alacak sütunları yer almakta; fiş üzerinde fişin tarihi, fişin numarası ve yevmiye madde numarası gösterilmektedir.

2016 yılı Denetimi kapsamında GESTAŞ Deniz Ulaşım Turizm Ticaret A.Ş. tarafından “Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye Defteri
- Geçici ve Kesin mizan
- Bilanço
- Gelir Tablosu
- Taşınır Envanter Defteri

Denetim görüşü, şirketin temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: GESTAŞ Kullanımında Bulunan Bilgisayar Yazılımlarının Haklar Hesabı Yerine Demirbaşlar Hesabına Kaydedilmesi

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinin verdiği yetkiye dayanılarak Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen usule göre; işletmeler, muhasebe sistemlerini tekdüzen hesap çerçevesi ve hesap planı doğrultusunda kurmak zorundadır.

Tek Düzen Hesap Planında bu konuya ilişkin olarak;

“260 Haklar Hesabı: İşletmelerin; patent, lisans, telif, imtiyaz, ticari marka, ünvan gibi bir bedel ödenerek elde edilen bazı hukuki tasarruflar ile kamu otoritelerinin işletmeye belirli alanlarda tanıdığı kullanma, yararlanma gibi yetkiler dolayısıyla yapılan harcamaların izlendiği ve takip edildiği hesaptır.”

denilmektedir.

Edinilen haklar, maliyet bedelleri ile bu hesaba borç kaydedilmekte, yararlanma süreleri içerisinde, yararlanma sürelerinin belli olmaması durumunda, 5 yıllık sürede eşit taksitlerle itfa olunarak yok edilmektedir.

268 Birikmiş Amortismanlar (-) Hesabı da;

Maddi olmayan duran varlık bedellerinin, kullanılacakları süre içerisinde yok edilebilmesini sağlamak amacıyla kullanılmakta; ayrılan amortismanlar, ilgili gider hesapları karşılığında bu hesaba alacak; kullanım hakkı sona erenler ya da elden çıkarılanlar hesaba borç, ilgili varlık hesabına alacak kaydedilecek şekilde muhasebeleştirilmektedir.

GESTAŞ A.Ş.' de

255.50.046	Proje yönetim ve takip yazılımı	12.000,00 TL
255.50.047	çevrimiçi proje kabul yazılımı	13.000,00 TL
255.50.068	Ç.KALE isk.plaka tanıma sistemi yazılımı	3.335,00 TL
255.51.047	ECE.isk.plaka tanıma sistemi yazılımı	6.670,00 TL
255.52.041	GEL.isk.plaka tanıma sistemi yazılımı	3.335,00 TL
255.53.042	LAP.isk.plaka tanıma sistemi yazılımı	3.335,00 TL

255.54.038	YÜK.isk.plaka tanıma sistemi yazılımı	3.335,00 TL
255.55.025	BOZ.isk.plaka tanıma sistemi yazılımı	3.335,00 TL
255.56.035	GÖK.isk.plaka tanıma sistemi yazılımı	3.335,00 TL
255.57.027	KABA.isk.plaka tanıma sistemi yazılımı	3.335,00 TL
255.62.029	KLT orta liman plaka tan. sistemi yazılımı	3.335,00 TL
255.62.034	KLT yeni liman plaka tan. sistemi yazılımı	3.335,00 TL

olmasına rağmen 260- Haklar Hesabı yerine 255- Demirbaşlar hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Sonuç olarak; yukarıda ayrıntısı yer alan mevzuat gereği Şirket'in sahip olduğu patent, lisans, telif, imtiyaz, ticari marka, ünvan gibi hukuki tasarruflar ile işletmeye belirli alanlarda tanınan kullanma, yararlanma gibi maddi olmayan tüm varlıklarının 260 Haklar hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

2015 yılı Sayıştay Denetim Raporunda konu olan diğer yazılım programlarının 260- Haklar hesabına kaydı yapılırken Şirket'in sahip olduğu 58.350,00 TL değerindeki maddi olmayan varlığı için 260- Haklar hesabı ve buna bağlı olarak 268 Birikmiş Amortismanlar hesabının kullanılmaması mali tablolara da doğru ve güvenilir bir şekilde yansıtılmasını önlemektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Sayıştay Denetçilerinin tespitleri doğrultusunda 255- Demirbaş Hesabına sehven kaydedilen Bilgisayar yazılımları ile ilgili kayıtlardan itfa süresi dolmuş ve tamamı 257-Birikmiş Amortismanlar hesabı kullanılarak gider yazılanlar kapatılmış, itfa süresi dolmamış hesaplar 260-Haklar Hesabına aktarılmıştır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresince 255-Demirbaş Hesabına sehven kaydedilen bilgisayar yazılımlarından itfa süresi dolmuş ve tamamı 257-Birikmiş Amortismanlar hesabı kullanılarak gider yazılanların kapatılmış, itfa süresi dolmamış olanların da 260-Haklar Hesabına aktarıldığı belirtilmiştir. Ancak söz konusu uygulama 2016 yılı mali tablolarını etkilememekte olup, idarenin 2016 yılı mali tablolarında 255- Demirbaşlar Hesabı, 257- Amortismanlar Hesabı ve 260- Haklar Hesabı gerçek durumu yansıtmamaktadır.

BULGU 2: GESTAŞ Personeli İçin Hesaplanan Asgari Geçim İndiriminin Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabına Kaydedilmesi Gerekirken Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabında İzlenmesi

1 Sıra Nolu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'ne göre "136- Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabı" herhangi bir ticari nedene dayanmayan diğer alacak hesaplarından herhangi birine de dahil edilemeyen alacakların izlendiği hesaptır. İşletme lehine doğan alacaklar bu hesaba borç, tahsilatlar alacak kaydedilir.

"193- Peşin Ödenen Vergiler Ve Fonlar Hesabı" ise mevzuat gereğince peşin ödenen gelir, kurumlar ve diğer vergiler ile fonların kayıt ve takip edildiği hesaptır. Peşin ödenen gelir, kurumlar ve diğer vergiler ile fonlar bu hesaba borç yazılır ve yıl sonunda "371-Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri Hesabı" borcuna aktarılır.

Asgari geçim indirimi ise; Şirket personelinin gelir vergisine ilişkin hesaplanan vergi iadesi alacağıdır. Bu nedenle ticari bir nedene dayanmadan meydana gelen, Şirket personeline ilişkin vergi iadesi alacağı olan ve asgari geçim indirimi olarak hesaplanan 609.731,29 TL'nin; 136 Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabında izlenilmesi gerekirken bu tutar, 193- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar Hesabına kaydedildiğinden mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi yansıtmasına engel olmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "01.02.2008 tarihli 251/2008-5 nolu sirküler açıklamalarına göre 193- Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar Hesabına kayıt yapılmıştır. Sayıştay Denetçilerinin tespitleri doğrultusunda 136-Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabına kayıt yapılacaktır." denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresince GESTAŞ personeli için hesaplanan asgari geçim indiriminin 136- Diğer Çeşitli Alacaklar Hesabına kaydının yapılacağı belirtilmişse de, söz konusu uygulama 2016 yılı mali tablolarını etkilememekte olup, idarenin 2016 yılı mali tablolarında 193- Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar Hesabı gerçek durumu yansıtılmamaktadır.

BULGU 3: GESTAŞ'ın, Deniz Taşıma İçin Kiraladığı Gemiler İle Şehitlik Turu Nedeniyle Kiralamış Olduğu Tekne İçin Ödenen Kiralama Bedelinde, Faturalarda Ayırıştırma Yapılmadığından %1 Oranı Yerine %18 Oranı Üzerinden KDV Ödenmesi, Ödenen %18 KDV'den ise %90 Oranında Tevkifat Yapılmaması

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun (KDV), 4108 sayılı Kanun'un 33'üncü maddesi ile değişik 13'üncü maddesinin 1'nci fıkrasının (a) bendinde; faaliyetleri kısmen veya tamamen deniz, hava ve demiryolu taşıma araçlarının, yüzer tesis ve araçların kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olan mükelleflere bu amaçla yapılan deniz, hava ve demiryolu taşıma araçlarının, yüzer tesis ve araçlarının teslimleri, bu araçların imal ve inşası ile ilgili olarak yapılan teslim ve hizmetler ile bunların tadili, onarım ve bakımı şeklinde ortaya çıkan hizmetlerin KDV'den istisna olduğu hükmü yer almaktadır.

Öte yandan KDV oranları; KDV Kanunu'nun 28'inci maddesinin Bakanlar Kurulu'na verdiği yetkiye istinaden yayımlanan 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) ile eki Kararnameye ekli (I) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için % 1, (II) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için % 8, listelerde yer almayan vergiye tabi işlemler için % 18 olarak belirlenmiştir.

1/8/2008 tarihinden geçerli olmak üzere, 2008/13902 sayılı BKK eki "*Mal ve Hizmetlere Uygulanacak Katma Değer Vergisi Oranlarının Tespitine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar*" ile söz konusu Kararname eki (I) sayılı listeye 15 inci sıra olarak; KDV Kanunu'nun 13'üncü maddesinin (a) bendi uyarınca teslimleri KDV'den istisna olan araçların, faaliyetleri kısmen veya tamamen bu araçların kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olan mükelleflere kiralanması hizmetlerine % 1 oranında KDV uygulanacağı, ifadesi eklenmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinden hareketle GESTAŞ'ın; deniz taşımacılığı faaliyeti nedeniyle kiralamış olduğu gemiler için ödemiş olduğu tutarlara %1 oran üzerinden katma değer vergisi hesaplanması gerekirken personeli ile birlikte kiralama yaptığından %18 oran üzerinden katma değer vergisi hesaplanması sonucu kiralayanlara aşağıda tabloda detaylı olarak açıklanan tutarlarda ödemede bulunmuştur.

Konu ile ilgili olarak yayımlanan 60 No.lu KDV Sirkülerinin "İşgücü Temin Hizmetinde Tevkifat Uygulaması" başlıklı bölümünde de;

"KDV Kanununun 9/1 inci maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak 96

Seri No.lu KDV Genel Tebliği ile 1/12/2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, KDV mükelleflerinin, alt işverenlerden veya bu konuda faaliyette bulunan diğer işletmelerden temin ettikleri işgücü hizmetlerine ait KDV'yi %90 oranında tevkifata tabi tutarak sorumlu sıfatıyla beyan etmeleri uygun görülmüş,..” görüşü yer almaktadır.

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 05.03.2012 tarih ve 830 sayılı Özelge'sinde ise özetle;

“Deniz tankerinin içinde bulunan personeli ile birlikte kiraya verilmesi hizmeti %18 oranında KDV'ye tabidir. Personel, hizmeti alan işletmenin bilfiil sevk ve idaresi altında çalıştırılacağından, bu işlemin işgücü temin hizmeti kapsamında değerlendirilerek, hesaplanan KDV'nin % 90 oranında tevkifata tabi tutulması gerekir.

Ancak, söz konusu hizmetle ilgili olarak personel teminine ilişkin bedelin; sözleşme, ücret bordrosu, muhasebe kayıtları, sigorta prim bildirgeleri vb. belge, kayıt ve beyanlardan tespit edilerek toplam hizmet bedelinden ayrıştırılabilmesi ve faturada da ayrıca gösterilmesi kaydıyla, yalnızca personel teminine ilişkin olarak ödenen bedele isabet eden KDV tutarına tevkifat uygulanması gerekir.

Kiracının faaliyetinin kısmen veya tamamen deniz tankerinin kiralanması veya işletilmesi olması ve deniz tankeri kiralanması bedeli ile personel temin bedelinin faturada ayrıştırılabilmesi halinde, deniz tankerinin kiralanması hizmeti % 1, personel temini hizmeti % 18 oranında KDV'ye tabi tutulur. Bu durumda personel teminine ilişkin hizmet bedeli üzerinden hesaplanan KDV'nin % 90 oranında tevkifata tabi tutulacağı tabidir.”

denilmektedir.

GESTAŞ'ın söz konusu kiralama faaliyetine ilişkin imzaladığı sözleşmelerden birinde *“4 adet geminin 1'er (birer) yıllık kira bedeli toplamı ve 56 adet deniz personeli ve 3 adet teknik personel olmak üzere toplam 59 adet personel sözleşme bedeline dahildir.”* Denildiğinden kiralama faturalarında; gemi ve personel hizmet alımı birlikte fiyatlandırıldığından %18 oranında KDV uygulanmış ancak, hesaplanan KDV'den 60 No.lu KDV Sirküleri ile 05.03.2012 tarih ve 830 sayılı Özelge açıklaması gereğince vergi sorumlusu olarak GESTAŞ'ın yapması gereken %90 oranında tevkifat yapılmamıştır.

Sonuç olarak, GESTAŞ'ın faaliyetinin tamamı deniz ulaşım hizmeti sağlamak olduğundan içinde personeli ile gemi kiralama işleminde;

A) GESTAŞ adına düzenlenen kiralama faturasında gemi kirası ile personelin maliyet

bedelinin ayrıştırılabilmesi halinde gemi kiralamasına %1 oranında KDV, personel giderine de %18 oranında KDV uygulanacak ve hesaplanan %18 KDV'ye GESTAŞ tarafından %90 oranında stopaj yapılacak,

ya da,

B) Gemi ve personelin birlikte kiralanmasına ait tek kalem fatura düzenlendiğinde %18 KDV oranı uygulanacak ancak, yine KDV'nin %90'ı vergi sorumlusu sıfatıyla GESTAŞ tarafından tevkifata tabi tutulacaktır.

Tabloda görüldüğü üzere toplam 1.344.139,85 TL KDV stopajı yapılmadığından KDV hesabı ile ilgili olarak mali tablolar gerçek durumu yansıtmamaktadır.

Tablo 3: Gemi /Tekne Kira Bedellerine Ait Kdv Tablosu

Fatura Tarihi	Gemi- Tekne Kira Bedeli (TL)	Hesaplanan Kdv %18 (TL)	Olması Gereken Kdv %1 (TL)	Fark (TL)	%18 KDV'nin %90 Tevk.
30.06.2016	114.296,00	20.573,28	1.142,96	19.430,32	18.515,95
07.08.2016	114.296,00	20.573,28	1.142,96	19.430,32	18.515,95
07.09.2016	114.296,00	20.573,28	1.142,96	19.430,32	18.515,95
30.09.2016	70.336,00	12.660,00	703,36	11.956,64	11.394,00
30.09.2016	13.188,00	2.373,84	131,88	2.241,96	2.136,45
31.01.2016	4 adet 601.349,04	108.242,83	6.013,49	102.229,34	97.418,54
29.02.2016	4 adet 562.552,83	101.259,42	5.625,52	95.633,90	91.133,47

31.03.2016	4 adet 679.452,04	122.301,37	6.794,52	115.506,85	110.071,23
30.04.2016	4 adet 657.534,24	118.356,16	6.575,34	111.780,82	106.520,54
31.05.2016	4 adet 679.452,04	122.301,37	6.794,52	115.506,85	110.071,23
30.06.2016	4 adet 657.534,24	118.356,16	6.575,34	111.780,82	106.520,54
31.07.2016	4 adet 679.452,04	122.301,37	6.794,52	115.506,85	110.071,23
31.08.2016	4 adet 679.452,04	122.301,37	6.794,52	115.506,85	110.071,23
30.09.2016	4 adet 657.534,24	118.356,16	6.575,34	111.780,82	106.520,54
31.10.2016	4 adet 679.452,04	122.301,37	6.794,52	115.506,85	110.071,23
30.11.2016	4 adet 657.534,24	118.356,16	6.575,34	111.780,82	106.520,54
31.12.2016	4 adet 679.452,04	122.301,37	6.794,52	115.506,85	110.071,23
TOPLAM	8.297.163,07	1.493.489,35	82.971,63	1.410.517,72	1.344.140,41

Kamu idaresi cevabında; “İlgili sözleşmeler, gemi kirası ve personel ücretleri ayrıştırılması yapılamadığından toplam bedel üzerinde anlaşılarak imzalanmıştır. Gemi kirası ve personel hizmet ücreti ayrıştırması yapılamadığından kira bedeli olarak %18 KDV ile fatura edilmiş ve tevkifat uygulanmamıştır. Sayıştay Denetçilerinin tespitleri ve 05.03.2012 tarih ve 830 sayılı Özelge dikkate alınarak 2017 yılı işlemlerimizde personel bedeli ve gemi kira bedeli ayrıştırılmayan kiralama hizmetlerinde %18 KDV hesaplanarak %90 KDV tevkifatı uygulamasına başlanmıştır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresince GESTAŞ'ın deniz taşıma için kiraladığı gemiler ile tekne için ödenen kiralama bedelinde, faturalarda ayrıştırma yapılmadığından %1 oranı yerine %18 oranı üzerinden KDV ödenmesi, ödenen %18 KDV'den ise %90 oranında tevkifat yapılmaması hususunun 2017 yılında düzeltildiği belirtilmişse de, bu durum 2016 yılı mali tablolarını etkilememekte olup, idarenin 2016 yılı mali tablolarında 391- Hesaplanan KDV Hesabı ve 360- Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler Hesabı gerçek durumu yansıtmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Çanakkale İl Özel İdaresi Deniz Ulaşım Turizm Ticaret Anonim Şirketi'nin 2016 yılına ilişkin ekte yer alan mali tablolarının Denetim Görüşünün Dayanakları bölümünde yer alan hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: GESTAŞ'ın Şirket Organizasyon Şeması'nın Yönetim Kurulu Kararı Alınmaksızın TTK Hükümüne Aykırı Olarak Değiştirilmesi

6102 sayılı TTK'nun Yönetim Kurulu'nun "Devredilemez görev ve yetkiler" başlıklı 375 inci maddesinde;

"MADDE 375- (1) Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimatların verilmesi.*
- b) Şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi.*
- c) Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması.*

... "

hükmü yer almaktadır.

GESTAŞ Genel Müdürlüğü'nün, Yönetim Kurulu Başkanlığı'na hitaben yazılmış 19.02.2016 tarih ve 17.00/ sayılı yazısı, 24.03.2016 tarih ve 17.00/sayılı "Genel Koordinatör" konulu yazısı ile 05.04.2016 tarih ve 17.00/292 sayılı yazılarında Şirketin organizasyon yapısını esaslı şekilde değiştirecek önerilerde bulunduğu görülmüştür.

Söz konusu yazılarda;

- 1- Operasyon Koordinatörlüğü ve Teknik Sorumluluğun tek bir departman haline getirilerek "Teknik ve Deniz Operasyon Birimi" olarak belirlenmesi, Adalar Hattı Koordinatörlüğü ve İdari İşler - Büfeler Sorumluluğu'nun kapatılması, Destek Hizmetler Sorumluluğu'nun kaldırılması, Kara ve Gemi Operasyonları ve İskeleler Satış ve Pazarlama Birimlerinin kurulması,
- 2- İstihdam edilmemiş olmakla birlikte, deniz ulaşım sektöründe tecrübeli bir profesyonelin Genel Koordinatör olarak istihdam edilmesi ve ilgili tüm birimlerin Genel Koordinatöre bağlı olacak şekilde Şirket Organizasyon Şemasının düzenlenmesi,
- 3- Genel Müdür'e bağlı üst yönetim kademesinde Mali İşler, Satın Alma, Lojistik, İnsan

Kaynakları ve Bilişim Teknolojileri Grup Müdürlüğü ile Yardımcı Hizmetler ve Satış Grubu Müdürlüğü olmak üzere 2 Grup Başkanlığı ihdas edilmesi hususunda olur istenmiştir. Ve Şirket iş akışını bu organizasyon şemasına uygun olarak oluşturmuştur.

Bu yazılarla yapılan öneriler yönetim kuruluna sunulmaksızın yönetim kurulu başkanının onayı ile gerçekleşmiştir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 365 inci maddesinde anonim şirketin, yönetim kurulu tarafından yönetilip, temsil olunacağı hükmü; yine 375 inci maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendinde yer alan ve devredilemez bir yetki olan Şirket yönetim teşkilatının belirlenmesiyle ilgili hükme rağmen, yönetim kurulunun bilgisi dışında yönetim kurulu başkanı tarafından Şirket genel müdürüne devredilmesi mümkün görülmemektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Şirketimizde kurumsal bir yapının oluşturulması, modern yönetim anlayışı ile yönetilmesi ve organizasyonun daha hızlı ve etkin hareket kabiliyeti kazanabilmesi amacıyla basiretli bir tüccar gibi davranılarak Yönetim Kurulu Başkanının oluru ve daha sonra da Yönetim Kurulunun bilgisine sunulmak üzere şirket organizasyon yapısında gerekli değişiklik ve düzenlemeler yapılmıştır. Oluşturulan organizasyon yapısında görevlendirilen personelin yetkilendirilmesi sırasında Yönetim Kuruluna bilgi verilmiştir.” denilmektedir.

Sonuç olarak GESTAŞ TTK'ya tabi bir Anonim Şirket olup, Yönetim Kurulu ve Genel Kurul'un görevleri, şirket faaliyetleri, çalışma usul ve esasları, denetimi, tutulması gereken belgeler Kanun'da ayrıntılı açıklanmıştır. Bulguda belirtildiği gibi, Şirketin Organizasyon yapısının Yönetim Kurulu Kararı alınmaksızın değiştirilmesi, basiretli tüccarın TTK hükümlerine uygun davranmasının da gerektiği ilkesine aykırıdır.

BULGU 2: GESTAŞ'ın Yeni Yönetim Kurulu Başkanı'nın Yasal Süresi İçinde Kanuni Temsilci Olarak Tescilinin Yapılmaması, Yeni Yönetim Kurulu İmza Sirkülerinin Süresinde Yayımlanmaması

6102 sayılı TTK'nun “*Tescil ve ilan*” başlıklı 373'üncü maddesinde;

“(1) Yönetim kurulu, temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösterir kararının noterce onaylanmış suretini, tescil ve ilan edilmek üzere ticaret siciline verir.

(2) Temsil yetkisinin ticaret sicilinde tescilinden sonra, ilgili kişilerin seçimine veya

atanmalarına ilişkin herhangi bir hukuki sakatlık, şirket tarafından üçüncü kişilere, ancak sakatlığın bunlar tarafından bilindiğinin ispat edilmesi şartıyla ileri sürülebilir.”

hükmü getirilmiştir.

TTK'nın 26'ncı maddesine dayanılarak hazırlanmış Ticaret Sicil Yönetmeliği'nin 33'üncü maddesinin (1) fıkrasında ise tescil süresinin hangi şart ve zamanda başlayacağı düzenlenmiştir. Maddede;

“(1) Kanunda ve bu Yönetmelikte aksi düzenlenen hallerin dışında tescili isteme süresi onbeş gündür. Müdürlüğün yetki çevresi dışında oturanlar için bu süre bir aydır. (2) Bu süre;

a) Tescili gerekli işlemin veya olgunun gerçekleştiği,

b) Tescili gerekli işlemin veya olgunun tamamlanması bir senet veya belgenin düzenlenmesine veya iznin alınmasına bağlı olan durumlarda, bu senet veya belgenin düzenlendiği veya iznin alındığı,

c) Tescili gerekli işlemin veya olgunun tamamlanması bildirim alınmasına bağlı olan durumlarda ise bildirim alındığı,

tarihten itibaren başlar.”

denilmiştir.

GESTAŞ Deniz Ulaşım Turizm Tic. A.Ş.'nin 28/09/2016 tarih 2016/31 No'lu Yönetim Kurulu Kararında;

“1-Çanakkale İl Özel İdaresi 27.09.2016 tarihli yazıları ile Vali atamalarına ilişkin karar uyarınca Vali ...'ın Merkez Valiliği'ne atanmış olması nedeniyle Çanakkale İl Özel İdaresi'nin Kanuni Temsilciliğinden çıkarılması ve aynı kararname ile İlimize Vali olarak atanan ...'nın idarenin kanuni temsilcisi olarak tescil işlemlerinin yapılması talep edilmiş olup, ...'ın Yönetim Kurulu Başkanlığı görevinin sona erdirilerek, Çanakkale İl Özel İdaresini temsilen Vali ..'nın Yönetim Kurulu Başkanı olarak seçilmesine,

Şirketi Çanakkale İl Özel İdaresi temsilcisi ve Yönetim Kurulu Başkanı Vali ...'nın temsil ve ilzam etmesine,

Toplantıya katılanların oy birliği ile karar verildi.28.09.2016” denilmektedir.

Çanakkale İl Özel İdaresi temsilcisi Vali ... 28.09.2016 tarihi itibariyle yönetim kurulu başkanı olarak Şirketi temsil ve ilzam etmeye başlamakla beraber tescil ve ilan işlemi

2016 yılı itibariyle 31.12.2016 tarihine kadar yapılmamıştır.

Yönetim Kurulu 15/12/2016 tarih 2016/40 No'lu Kararında;

12.05.2016 tarih ve 2016-18 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile belirlenen önceki temsil ve ilzam esaslarının (Gestaş Deniz Ulaşım Turizm Ticaret Anonim Şirketi Yönetim Kurulu İç Yönergesi-2) yürürlükten kaldırılarak, Türk Ticaret Kanunu 367'nci maddesine ve ana sözleşmenin 10. Maddesine istinaden şirketin güncellenen temsil ve ilzam yetkilerinin belirlendiği "Gestaş Deniz Ulaşım Turizm Ticaret Anonim Şirketi Yönetim Kurulu İç Yönergesi-3" nin tescil ve ilanının yapılmasına katılanların oy birliği ile karar vermiştir.

Yönetim Kurulu Başkanlığı, İç Yönerge -3'ün tescil ve ilanı yapılmadan bu defa 15/12/2016 tarih ve 2016/41 No'lu Kararıyla Yönerge-3'e göre A-H grubu aralığındaki işler için yetki belirlemiş; söz konusu imza sirkülerini takip eden yılda 04/01/2017 tarihinde 2017/78 sayı ile tescil ettirmiştir.

Tescil ve ilanın üçüncü kişilere etkisi ise Ticaret Sicili Yönetmeliği Madde 30'da düzenlenmiştir.

"(1) Sicil kayıtları, nerede bulunurlarsa bulunsunlar, üçüncü kişiler hakkında, tescilin sicil gazetesinde ilan edildiği; ilanın tamamı aynı nüshada yayımlanmamış ise, son kısmının yayımlandığı günü izleyen iş gününden itibaren hukuki sonuçlarını doğurur. Bu günler, tescilin ilanı tarihinden itibaren işlemeye başlayacak olan süreler de başlangıç olur.

(2) Bir olgunun tescil ile beraber derhal üçüncü kişiler hakkında sonuç doğuracağına veya sürelerin derhal işleyeceğine ilişkin özel hükümler saklıdır.

(3) Üçüncü kişilerin, kendilerine karşı sonuç doğurmaya başlayan sicil kayıtlarını bilmediklerine ilişkin iddiaları dinlenmez.

(4) Tescili zorunlu olduğu halde tescil edilmemiş veya tescil edilip de ilanı zorunlu iken ilan edilmemiş bir olgu, ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir."

Sonuç olarak; GESTAŞ'ın yönetim kurulu başkan değişikliğinin, İç Yönerge-3 ile imza sirkülerinin TTK ve Ticaret Sicili Yönetmeliği'nde belirlenen yasal süreler içinde tescil ve ilanı yapılmamıştır.

Kamu idaresi cevabında özetle; Yönetim Kurulu Üyesi Vali'nin 28.09.2016 tarihli yönetim kurulu kararı ile Yönetim Kurulu Başkanı olarak göreve başladığı, kanuni süresi içerisinde Yönetim Kurulu Başkanlığı'na seçildiği, şirket organizasyon yapısındaki değişiklikler, yetkililer ve yetki limitleri ile ilgili çalışmalar uzun sürdüğünden şirket imza sirkülerinin yenilenmesinde gecikme olduğu, bundan sonraki süreçte imza sirkülerinin değişimini gerektiren hallerde, imza sirkülerinin süresi içinde yapılmasına azami dikkat gösterileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak Üçüncü kişilere karşı Gestaş'ın temsilini gösteren Şirket İmza Sirkülerinin yayımlanmasında gerek TTK gerekse Ticaret Sicil Yönetmeliği hükümlerinde belirlenen yasal süreler uygulanmamıştır.

BULGU 3: GESTAŞ Olağanüstü Genel Kurulu'nun; Şirketin Bağımsız Denetimini TTK Hükümüne Aykırı Olarak ...A.Ş'ne 3 Yıllık Süre İçin Vermesi

6102 sayılı TTK'nun Denetçi'yi tanımlayan 399'uncu maddesinde;

“C) Denetçi

I - Seçim, görevden alma ve sözleşmenin feshi

MADDE 399- (1) Denetçi, şirket genel kurulunca; topluluk denetçisi, ana şirketin genel kurulunca seçilir. Denetçinin, her faaliyet dönemi ve her hâlde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi bitmeden seçilmesi şarttır. Seçimden sonra, yönetim kurulu, gecikmeksizin denetleme görevini hangi denetçiye verdiğini ticaret siciline tescil ettirir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilan eder.”

hükmü ile denetçinin, her faaliyet dönemi ve her hâlde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi bitmeden seçilmesinin şart olduğu belirtilmiştir.

26/9/2011 tarihli ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname'nin 9'uncu, 25'inci ve 27'nci maddelerine dayanılarak hazırlanmış olan Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin (BDY) “Denetim sözleşmesi “ başlıklı 29'uncu maddesinin (3) fıkrasında, “Denetim sözleşmesi 6102 sayılı Kanun uyarınca denetim kuruluşu veya denetçinin seçildiği hesap dönemi için yapılır.” hükmüne yer verilmiştir.

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu'nun Bağımsız Denetçi Seçimi ve Sözleşmenin Ne Zaman Yapılacağına İlişkin 12/05/2016 tarih 75935942-050.01.04

– [03/] nolu Kurul Kararı’nda;

“... ”

- genel kurulun faaliyet dönemi içinde veya faaliyet döneminden sonra denetçiyi seçmemesi halinde, 399 uncu maddenin altıncı fıkrasına göre yönetim kurulunun, her yönetim kurulu üyesinin veya herhangi bir pay sahibinin şirketin merkezine bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine denetçi atanma davası açabileceği,

- faaliyet dönemi geçmiş olmasına rağmen genel kurul tarafından geçmiş yılın denetçisinin seçilebileceği,

- ancak her iki durumda da faaliyet dönemi içinde denetçi seçilmemesinden dolayı yönetim kurulunun sorumluluğunu ortadan kaldırmayacağı,

hususlarının; 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının ğ ve h bentlerine dayanılarak, kamuoyuna duyurulmasına oybirliği ile karar verilmiştir.” denilmektedir.

Özetle, denetçinin her faaliyet dönemi için ve o faaliyet dönemi içinde seçilmesi Kanun hükmü gereğidir.

Ayrıca, Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Gözetim Dairesi Başkanlığı’nın GESTAŞ’a gönderdiği 25/08/2016 tarihli 74578864-010.99-E.997 sayılı “Zorunlu Bağımsız Denetim” konulu yazısında; özetle TTK’nun 398’nci maddesi hükmü gereğince Bakanlar Kurulu Kararı’na göre 2016 yılı faaliyet döneminin finansal tabloları ile yönetim kurulunun faaliyet raporunun denetimi için bağımsız denetim yaptırmak zorunda oldukları, 6102 sayılı Kanunun 399’uncu maddesi uyarınca denetçinin her faaliyet dönemi her halde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi bitmeden seçilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Hal böyle iken; GESTAŞ’ın 15/12/2016 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurulu’nda “Türk Ticaret Kanunu 399.maddeye göre Bağımsız Denetçi seçilmesine geçildi.2016-2017-2018 yıllarında 3 yıllığına Şirketimizin Bağımsız Denetimi için ...Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.’nin seçilmesine oybirliği ile karar verildi.” denildiği Toplantı Tutanağı’nın 4. sırasında görülmektedir. GESTAŞ adına Yönetim Kurulu Başkanı (Vali)’nin ... Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş. ile imzaladığı ”Genel Bağımsız Denetim Sözleşmesi”nde; “Denetim Konusu: Müşterinin

31.12.2016, 31.12.2017 ve 31.12.2018 tarihli bilançoları ...hakkında görüş verilmesi,

Denetim Ücreti: 2016 Yılı, TL, 2017 Yılı, TL 2018 Yılı, TL olmak üzere genel toplam, TL,” yazılmıştır.

Kanun hükmüne aykırı sözleşme yapılamaz. GESTAŞ’ın 2016 yılı faaliyet dönemi 01.01.2016 tarihinde başlayıp 31.12.2016 tarihinde son bulmaktadır. Bakanlar Kurulu Kararı gereği yapılması zorunlu olan bağımsız denetimin dönemi 01.01.2016-31.12.2016 tarih aralığıdır. Dolayısıyla, denetçinin her faaliyet dönemi ile sınırlı olması ve faaliyet dönemi bitmeden seçilmesi denetçinin bağımsızlığı ve görüşünün objektifliği için zorunludur.

BDY’nin “Bağımsızlık ve Bağımsızlığın Korunması” başlıklı 22’nci maddesinin (1) fıkrasında;

“(1) Denetim kuruluşu ve denetçiler, denetimleri esasen ve şeklen bağımsız olarak gerçekleştirir.

a) Esasta bağımsızlık; denetçinin dürüstlük, tarafsızlık ve mesleki şüphecilik içinde hareket etmesini teminen, mesleki muhakemesini olumsuz etkileyebilecek tesirlerden ari olarak görüş açıklamasıdır.” denilmektedir.

TTK hükmüne aykırı sözleşme düzenlenemeyeceğinden 6102 sayılı Kanunun 399’uncu madde hükmüne aykırı olarak ... Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş. ile 2016, 2017 ve 2018 yıllarını kapsayan 3 yıl süreli denetim sözleşmesi imzalanması mümkün ve geçerli değildir.

Kamu idaresi cevabında; “6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun denetçinin Seçim, görevden alma ve sözleşmenin feshi başlıklı 399 ncu maddesinin 1 numaralı fıkrasında; “Denetçi, şirket genel kurulunca; topluluk denetçisi, ana şirketin genel kurulunca seçilir. Denetçinin, her faaliyet dönemi ve her hâlde görevini yerine getireceği faaliyet dönemi bitmeden seçilmesi şarttır. Seçimden sonra, yönetim kurulu, gecikmeksizin denetleme görevini hangi denetçiye verdiğini ticaret siciline tescil ettirir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilan eder.” Denilmektedir.

Ayrıca, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun (TTK) denetçi olabilecekler başlıklı 400 ncü maddesinin değişik 2 numaralı fıkrasında, “On yıl içinde aynı şirket için toplam yedi yıl denetçi olarak seçilen denetçi üç yıl geçmedikçe denetçi olarak yeniden seçilemez. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul

ve esasları belirlemeye ve bu fıkrada belirtilen süreleri kısaltmaya yetkilidir.” denmekte, Bağımsız Denetim Yönetmeliğinin (BDY) 26/1-ç maddesinde de, “ Üç yıl geçmedikçe; denetim kuruluşları son on yılda yedi yıl, denetim kuruluşlarında çalışanlar da dahil olmak üzere denetçiler ise son yedi yılda beş yıl denetim çalışması yürüttükleri işletmelere ilişkin denetimleri üstlenemezler” denilmektedir.

Görüleceği üzere, kanuna ve yönetmeliğe göre aynı denetçi on yıl içinde aynı şirket için toplam yedi yıl, son yedi yılda da beş yıl için denetçi olarak seçilebileceği hüküm altına alınmıştır. Dolayısıyla, daha önce evveliyatta şirketimizde Bağımsız Denetim görevi yapmayan denetçi kuruluş ile üç yıllık süre için denetim sözleşmesi yapılması kanuna ve yönetmeliğe uygun olduğu düşünülmüştür. Bağımsız denetim yapılacağı yıl içerisinde Şirket Genel Kurulunda Bağımsız Denetim İçin tekrar karar alınacaktır.

Diğer taraftan, kendisi ile Bağımsız Denetim Sözleşmesi düzenlenen Bağımsız Denetim Kuruluşu; Bağımsız Denetim konusunda kamu otoritesi olan Kamu Gözetimi Muhasebe ve Standartlar Kurumuna yukarıda zikredilen ve eleştiri konusu yapılan denetim sözleşmesini kanuni süresinde bu kurumun web sitesine dijital ortamda gönderdiği ve herhangi bir eleştiri almadığı tespit ve müşahede edilmiştir.” denilmektedir.

Sonuç olarak kamu idaresi cevabında, bağımsız denetçi ile yapılan 3 yıllık sözleşmeye dayanak olarak TTK'nın değişik 400'üncü maddesi ile BDY'nin 26/1-ç fıkrasındaki aynı denetçi on yıl içinde aynı şirket için toplam yedi yıl, son yedi yılda da beş yıl için denetçi olarak seçilebileceği hükmü gerekçe gösterilmiştir.

Bulgu konusu ise; bir faaliyet dönemi içerisinde bağımsız denetçi ile gelecek üç yıllık faaliyet döneminin denetimini kapsayacak hizmet sözleşmesinin aynı anda tek sözleşmede düzenlenmiş olmasıdır. Bu durum, TTK'nın 399'uncu madde hükmüne aykırı olup, bağımsızlığı sınırlayıcı, denetim görüşünü etkileyebilecek aynı zamanda denetim körlüğü yaratabilecek bir durumdur.

Yukarıda sözü edilen Kanun ve Yönetmelik maddelerindeki süreler her faaliyet dönemi sonunda atanacak bağımsız denetçilerin o şirkette görev yapabileceği toplam azami sürelerdir. Aksi halde, şirketle yaptığı tek sözleşme ile aynı denetçinin kesintisiz (on yıl içinde) yedi yıl, (yedi yılda) beş yıl bağımsız denetim yapması TTK'nın 399'uncu maddesini işlevsiz kılacaktır.

Kamu İdaresi cevabının sonunda da; “Bağımsız denetim yapılacağı yıl içerisinde Şirket Genel Kurulunda Bağımsız Denetim için tekrar karar alınacaktır.” denilmektedir.

Ancak, 3 yıllık sözleşme zarfında her yıl aynı bağımsız denetçi için faaliyet dönemi bitmeden karar alınması, TTK'nın 399 uncu maddesindeki amacın yerine gelmesini sağlamamaktadır.

BULGU 4: TTK'na Aykırı Olarak Yönetim Kurulunun Onayı Olmaksızın Genel Müdür Tarafından Müdür Atamaları Yapılması

6102 sayılı TTK'nun Yönetim Kurulu'nun“ *Devredilemez görev ve yetkiler*” başlıklı 375 inci maddesinde;

“(1) Yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimatların verilmesi.
- b) Şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi.
- c) Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması.
- d) Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları.
- e) Yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi.
- f) Pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması, yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenmesi ve genel kurula sunulması, genel kurul toplantılarının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi.
- g) Borca batıklık durumunun varlığında mahkemeye bildirimde bulunulması.”

hükmü yer almaktadır.

GESTAŞ'ın değişen Organizasyon Şemasında ise aşağıda ünvanları ve göreve başlama tarihleri gösterilen müdürlerin 03.06.2016 tarih 17.03/250 sayılı İnsan Kaynakları Müdürlüğü'nün yazısına Genel Müdür tarafından verilen olur ile atamaları yapılarak göreve başladıkları, bu konuda alınmış Yönetim Kurulu Kararı ise olmadığı görülmüştür.

Tablo 4: Müdür Atamalarına İlişkin Tablo

UNVAN	İŞE BAŞLAMA TARİHİ	ATANMA TARİHİ
Mali İşler - Satın Alma – İK- Bİ Grup Müdürü	24.11.2016	Gr.Md. olarak atanma: 29.12.2016
Yardımcı Hizmetler Satış Grup Müdürü	01.06.2016	Md. olarak atanma: 01.06.2016 Gr.Md. olarak atanma: 04.11.2016
Teknik İşler Müdürü	25.02.2016	Md. olarak atanma: 03.06.2016
İskele ve Operasyon Müdürü	04.04.2016	Md. olarak atanma: 03.06.2016
Kurumsal Pazarlama ve Halkla İlişkiler Müdürü	04.04.2016	Md. Olarak atanma: 03.06.2016
Bilgi Teknolojileri Müdürü	27.06.2016	Şef olarak atanma: 27.06.2016 Md. Olarak atanma: 05.01.2017
Kurumsal Satış Müdürü	06.09.2006	Md. Olarak atanma: 03.06.2016

Mali Hizmetler Müdürü (işe başlama tarihi 05.09.2006) ile İnsan Kaynakları Müdürü (işe başlama tarihi 01.09.2008) de aynı görevlerine 03.06.2016 tarihinde yine Şirket Genel Müdürü'nün onayı ile tekrar atanmışlardır.

Şirket İmza sirkülerinde grup müdürlerinden birine C grubu, diğer grup müdürü ile Tabloda gösterilen müdürlere D grubu imza yetkisi verilmiştir.

6102 sayılı TTK'nun 365 inci maddesinde, anonim şirketin yönetim kurulu tarafından yönetilip, temsil olunacağı hükmü getirilmektedir.

TTK'nun 375 inci maddesinin (d) fıkrası uyarınca, “Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları” Yönetim Kurulu'nun devredilemez görev ve yetkilerindedir. Bu yetkinin Yönetim Kurulu Başkanı'nın onayı ile GESTAŞ Genel Müdürü'ne devredilmesi ve bunun sonucunda grup müdürleri dahil bütün müdürlerin Şirket Genel Müdürü tarafından atanmaları mümkün değildir.

Kamu idaresi cevabında; “Yönetim Kurulu Başkanından alınan onay ile Genel Müdür tarafından acil olarak yapılan organizasyon yapısındaki değişikliklerle kişiler görevlendirilmiş; atama ve yetkilendirme Yönetim Kurulu kararı ile olmuştur. Sayıştay Denetçilerinin tespitleri doğrultusunda Atama ve Yetkilendirme işlemlerinin aynı anda Yönetim Kurulu tarafından yapılması sağlanacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak GESTAŞ TTK’ya tabi bir Anonim Şirket olup, Yönetim Kurulu ve Genel Kurul’un görevleri, şirket faaliyetleri, çalışma usul ve esasları, denetimi, tutulması gereken belgeler Kanun’da ayrıntılı açıklanmıştır. Bulguda belirtildiği gibi, Yönetim Kurulu Kararı alınmaksızın Genel Müdür tarafından acil gerekçesi ile müdür ataması yapılması TTK hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****GESTAŞ DENİZ ULAŞIM TURİZM TİCARET A.Ş. 31.12.2016 TARİHLİ AYRINTILI BİLANÇOSU**

1	DÖNEN VARLIKLAR	33.872.390,19	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	12.748.206,42
10	Hazır Değerler	15.835.570,65	32	Ticari Borçlar	10.212.616,47
100	Kasa	243.983,30	320	Satıcılar	10.079.183,82
101	Alınan Çekler	22.586,28	326	Alınan Depozito ve Teminatlar	118.082,48
102	Bankalar	15.569.001,07	329	Diğer Ticari Borçlar	15.350,17
12	Ticari Alacaklar	10.684.647,64	33	Diğer Borçlar	737.246,45
120	Alıcılar	10.605.954,97	335	Personele Borçlar	737.246,45
126	Verilen Depozito ve Teminatlar	79.692,67	34	Alınan Avanslar	251.985,75
128	Şüpheli Ticari Alacaklar	126.669,42	340	Alınan Sipariş Avansları	251.985,75
129	Şüpheli Ticari Alacaklar Karş. (-)	127.669,42	36	Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	1.546.357,75
13	Diğer Alacaklar	68.544,04	360	Ödenecek Vergi ve Fonları	703.162,15
135	Personelden Alacaklar	750,00	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	843.195,60
136	Diğer Çeşitli Alacaklar	67.794,04	37	Borç ve Gider Karşılıkları	00
15	Stoklar	2.954.224,00	370	Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları	502.646,92
150	İlk Madde ve Malzeme	2.954.206,02			
157	Ticari Mallar	17,98	371	Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri (-)	502.646,92
18	Gel. Ayl. Ait Gid. Ve Gelir Tah.	4.022.852,35	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	8.499.609,76
180	Gelecek Aylara Ait Giderler	4.022.852,35	47	Borç ve Gider Karşılıkları	8.292.602,45
19	Diğer Dönen Varlıklar	306.551,51	472	Kıdem Tazminatı Karşılıkları	8.292.602,45
195	İş Avansları	255.823,88	48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve	207.007,31
196	Personel Avansları	10.827,00	480	Gelecek Yıllara Ait Gelirler	207.007,31
197	Sayım ve Tesellüm Noksanları	39.900,63	5	ÖZKAYNAKLAR	36.033.824,66
198	Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar	255.823,88	50	Ödenmiş Sermaye	25.500.000,00
2	DURAN VARLIKLAR	23.409.250,65	500	Sermaye	25.500.000,00
236	Diğer Çeşitli Alacaklar	1.063.336,06	54	Kar Yedekleri	1.530.442,70
24	Mali Duran Varlıklar	1.250.000,00	540	Yasal Yedekler	1.530.442,70
245	Bağlı Ortaklıklar	2.680.000,00	57	Geçmiş Yıllar Karları	15.713.797,76
246	Bağlı Ortaklıklara Sermaye Tah (-)	1.430.000,00	570	Geçmiş Yıllar Karları	15.713.797,76
25	Maddi Duran Varlıklar	12.600.345,17	58	Geçmiş Yıllar Zararları (-)	11.404.760,95
252	Binalar	891.232,75	580	Geçmiş Yıllar Zararları (-)	11.404.760,95
254	Taşıtlar	15.297.094,63	59	Dönem Net Karı (Zararı)	4.694.345,15
255	Demirbaşlar	4.649.957,69	590	Dönem Net Karı	4.694.345,15
257	Birikmiş Amortismanlar (-)	10.660.483,06			
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar	2.237.672,70			
259	Verilen Avanslar	184.870,46			
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	6.384.730,51			
260	Haklar	1.739.893,64			
264	Özel Maliyetler	31.683.084,35			
268	Birikmiş Amortismanlar (-)	27.038.247,48			
28	Gelecek Yıllara Ait Giderler ve	2.110.838,91			
280	Gelecek Yıllara Ait Giderler	2.110.838,91			
	AKTİF TOPLAMI	57.281.640,84		PASİF TOPLAMI	57.281.640,84

GESTAŞ DENİZ ULAŞIM TURİZM TİCARET A.Ş.'NİN 31.12.2016 TARİHLİ GELİR TABLOSU

	CARİ DÖNEM 2016
A- BRÜT SATIŞLAR	106.402.855,48
1. Yurtiçi Satışlar	106.402.855,48
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	-5.155,81
1. Satıştan İadeler (-)	-5.155,81
C- NET SATIŞLAR	106.397.699,67
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	91.979.464,53
1. Satılan Mamuller Maliyeti (-)	
2. Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)	-389.612,10
3. Satılan Hizmet Maliyeti (-)	-91.589.852,43
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI	14.418.235,14
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)	-12.584.924,42
1. Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-) (Amortisman)	-67.737,44
2. Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	
3. Genel Yönetim Giderleri (-)	-12.517.186,98
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	1.833.310,72
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VEYA KARLAR	3.241.921,28
1. Faiz Gelirleri	529.932,61
2. Kambiyo Karları	14.917,24
3. Faal.İlgili Diğ.Gelir ve Kârlar	2.697.071,43
G- DİĞER FAALİYETLERDEN GİDER VE ZARARLAR (-)	-12.604,80
1. Kambiyo Zararları	-12.604,80
2. Karşılık Giderleri	0,00
3. Enflasyon Fark Zararları	
H- FİNANSMAN GİDERLERİ (-)	-7.478,64
1. Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	-7.478,64
2. Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri (-)	
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR	5.055.148,56
I- OLAĞANDIŞI GELİR VE KARLAR	141.843,51
1. Duran Varlık Satış Karları	
2. Hasar Tazminatları	
3. Diğer O.Dışı Gelir ve Karlar	141.843,51
J- OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR	0,00
2. D.Olağandışı Gider ve Zararları (-)	0,00
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	5.196.992,07
K- D.KARI VERGİ VE DİĞER YASAL YÜKÜM. KARŞ.(-)	502.646,92
DÖNEM NET KARI	4.694.345,15

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>